

Uitgang 4

Activiteit 3 Kmo's ondersteunen om meer circulair te worden

Versie: 1

mei 2023

Hoofdorganisatie: EOLAS

Projectnummer

CIRCULAR SME SCAN – 2020-1-HU01-KA226-VET-093967

Identiteit van het document

Ontvangers	CSS Consortium
Vertrouwelijkheidsstatus	Publiek

Document Versioning

Versie	Datum	Authors
01	10/4/2023	Manon van Leeuwen, EOLAS
02	23/5/2023	Monica Putri Gunandar, BDF

Dit document kan zonder voorafgaande kennisgeving worden gewijzigd.

Alle rechten voorbehouden.

AUTEURSRECHT

© Copyright 2021 Circulair MKB Scan Consortium

Consortiumleden:

Table of content

HOOFDSTUK 1 - INLEIDING	4
HOOFDSTUK 2 – DE CSS-HANDLEIDINGEN	5
HOOFDSTUK 3 – DOELGROEP.....	5
HOOFDSTUK 4 – CIRCULAIRE ECONOMIE	6
HOOFDSTUK 5 – ONDERSTEUNING VAN KMO'S IN DE CIRCULAIRE ECONOMIE	9
Hoofdstuk 5.1 Waarom mkb'ers ondersteunen op hun weg naar circulair?.....	9
Hoofdstuk 5.2 Sensibilisering	10
HOOFDSTUK 6 – SLOTOPMERKINGEN	10

Hoofdstuk 1 - Inleiding

De COVID-19-crisis heeft de behoefte aan modernisering en digitale transformatie van opleidingsstelsels in Europa versneld. CIRCULAR SME SCAN (CSS) verbindt dit met een circulaire economie, een strategische benadering van een groenere economie ter ondersteuning van het Europese economische herstel.

Circulaire, duurzame, milieuvriendelijke exploitatie van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) resulteert in hun concurrentievoordeel ten opzichte van hun rivalen. De meer dan 25 miljoen Europese kmo's ondervinden echter uitdagingen bij het grijpen van deze kansen, omdat zij niet beschikken over de kennis, die overeenkomt met financiële, niet-financiële middelen die grote bedrijven hebben om de nodige veranderingen door te voeren. Aangezien deze ondernemingen het belangrijkste onderdeel vormen van het bedrijfsecosysteem in de deelnemende landen, moet een strategische alliantie tussen hen en deskundigen op het gebied van de circulaire economie worden gesmeed. Dit, vooral in de COVID-pandemie, genereert bewustzijn over en illustreert dat uitstekende kwaliteit, inclusieve, digitale beroepsonderwijsinstrumenten over circulaire vaardigheden en competenties gunstig zijn voor deze groep.

Het hoofddoel van CSS, ter ondersteuning van innovatieve praktijken in het digitale tijdperk, was gericht op het creëren van een zelfscan- en leerplatform dat vaardigheden en competenties op het gebied van de circulaire economie van kmo's ontwikkelt door zich te concentreren op vier hoofdgebieden van de gehele circulariteitswaardeketen van het mkb (aanbod-acquisitie, operationele productie, detailhandel, analyse van afvalstromen).

De belangrijkste resultaten en outputs van het project zijn:

1. Een zelfscan, een online tool voor mkb-eigenaren en -managers om hun huidige niveau van circulariteit te beoordelen en doorverwijst naar meerdere tools, strategieën en verbindingen om een meer circulaire aanpak toe te passen in hun huidige bedrijfsmodellen.
2. Een platform dat bestaat uit:
 1. Lokale verbindingen: Circulairer worden is niet iets wat je alleen kunt doen. Het vraagt om samenwerking, synergie en samenwerking. Het platform omvat toegang tot verschillende waardevolle verbindingen in het relevante werkveld of de relevante regio, om kmo's te ondersteunen en hen te begeleiden in hun circulaire trajecten.
 2. Om een duidelijk beeld te krijgen van hoe andere MKB-eigenaren en -managers zoals u de uitdaging aangaan om meer circulair te worden, bevat Circular SMA Scan inspirerende verhalen en duidelijke voorbeelden, klein en groot, van andere bedrijven.

Deze worden aangevuld met Stakeholders ondersteunende gidsen, die u zullen helpen bij het maken van de ommekeer voor de kmo's die u ondersteunt en hen ondersteunen in hun inspanningen om meer circulair te worden. Deze gids is er een van.

Hoofdstuk 2 – De CSS-handleidingen

De CSS-gidsen richten zich op verschillende groepen, vertegenwoordigen de verschillende belanghebbenden met de gemeenschappelijke noemer dat iedereen geïnteresseerd is en openstaat voor de innovatieve methoden in dienst van circulaire MKB-operaties.

Deze gids maakt deel uit van deze inspanning en een bredere reeks gidsen die zijn ontwikkeld voor elk van de SAGA-belanghebbenden.

CIRCULAR SME SCAN leerbegeleider, ondersteunt de lerenden en legt in detail uit hoe je de zelfscan en het leermateriaal en platform zelfstandig kunt gebruiken, maar het inspireert en motiveert ook de vertegenwoordigers van de doelgroepen om de scan te gebruiken en deel te nemen aan het leerplatform.

CIRCULAR SME SCAN guide for VET: richt zich op opleiders en opleidingsorganisaties door met hen de projectaanpak te delen en de manier waarop de onderwerpen van mkb-circulariteit kunnen worden geïntegreerd in de trainingen die zij aanbieden op het gebied van mkb-ontwikkeling en vaardigheidstrainingen.

Mkb'ers ondersteunen om meer circulair te worden: gericht op al die organisaties en instanties die het mkb kunnen ondersteunen om meer circulair te worden en hoe ze daarvoor de CSS-resultaten kunnen inventariseren. Ondanks het verschil tussen verschillende van de geïdentificeerde belanghebbenden in de onderliggende redenen, hebben ze allemaal redenen om te willen dat kmo's meer circulair worden. Dit is de gids die hen hierbij zal helpen.

CIRCULAR SME SCAN policy brief: reeks richtlijnen voor beleidsmakers die hen helpen bij het aanpakken van de toepassing van goede/beste praktijken in circulaire MKB-scans. In de briefing wordt ook uitgebreid ingegaan op het verzorgen van trainingen en opleidingen in deze MKB-circulariteit.

Hoofdstuk 3 – Doelgroep

Deze handreiking richt zich op twee verschillende doelgroepen die mkb'ers ondersteunen om meer circulair te worden. Hoewel het vanuit 3 verschillende perspectieven en doelstellingen wordt gedaan:

1. Bedrijfsondersteunende organisaties en innovatiehubs, die ondersteuning, advies en diensten bieden met het impliciete doel om het bedrijf te verbeteren en concurrerder te maken.
2. Adviesbureaus & experts op het gebied van circulariteit en duurzaamheid, die mkb'ers ondersteunen bij de implementatie en adoptie van meer circulaire benaderingen, hun doel is vergelijkbaar met dat van de eerste groep, namelijk het verbeteren van het bedrijf en het concurrerder maken.
3. Ngo's en het maatschappelijk middenveld die actief zijn op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en milieubescherming, ondersteunen ook kmo's, zij het meer vanuit het oogpunt van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Ondanks de verschillen in perspectief en onderliggende redenen om kmo's meer circulair te maken, is het uiteindelijke beoogde effect hetzelfde, waardoor de circulariteit van kmo's wordt vergroot en de negatieve impact van hun activiteiten op het milieu wordt verminderd.

Deze gids richt zich op hoe deze groepen de CSS-zelfscan en het platform (met al zijn inhoud) kunnen gebruiken om de kmo's te ondersteunen die ze bedienen of waarmee ze werken.

Tegelijkertijd kunnen deze CSS-resultaten deze echter op de volgende manier gebruiken:

1. Innovatiehubs/intermediairs & bedrijfsverenigingen. Het ondersteunen (en regelmatig opleiden) van mkb'ers en ondernemers, kan de output gebruiken in hun werk met bedrijven en ondernemers, om hen bewuster te maken van de noodzaak van circulariteit en van de kansen die verhoogde circulariteitsniveaus voor hen bieden.
2. Adviesbureaus & experts op het gebied van circulariteit en duurzaamheid. CSS kan hen helpen een antwoord te bieden op de toenemende vraag naar meer circulariteit in mkb-activiteiten en -processen. Ze kunnen de resultaten gebruiken om hun gebruikers of klanten te helpen concurrerender te worden door de scan en het leermateriaal te gebruiken en de geleerde lessen te integreren.
3. Ngo's en het maatschappelijk middenveld die actief zijn op het gebied van duurzaamheid. Circulariteit en milieubescherming: de materialen en resultaten helpen hen bij hun bewustmakingsactiviteiten en interactie met de niet-circulaire kmo's op een win-winbasis.

Hoofdstuk 4 – Circulaire economie

Het bereiken van circulariteit in het MKB is geen sinecure. Het vergt niet alleen inspanningen van het MKB zelf, maar ook steun van andere organisaties is cruciaal. Het is echter belangrijk voor ondersteunende organen van organisaties om de circulaire economie te begrijpen en waarom het belangrijk is.

Wat is een circulaire economie?

Het delen, leasen, hergebruiken, onderhouden, repareren en recyclen van grondstoffen en goederen maken allemaal deel uit van het productie- en consumptieparadigma van de circulaire economie. De levenscyclus van producten wordt op deze manier verlengd. In werkelijkheid verwijst het naar het minimaliseren van afval. Wanneer een product het einde van zijn nuttige levensduur bereikt, helpt recycling om zoveel mogelijk van de samenstellende delen in de economie te houden. Deze kunnen herhaaldelijk productief worden toegepast, waardoor meer waarde wordt toegevoegd.

The circular economy model:
less raw material, less waste, fewer emissions

Bron: Europees Parlement

(<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/economy/20151201ST005603/circular-economy-definition-importance-and-benefits>)

Bedrijfsvoordelen van circulaire economie

Bedrijven worden geïnspireerd om hun hulpbronnenefficiëntie te verbeteren door het concept van de circulaire economie. Ondernemers kunnen veel baat hebben bij het implementeren van principes en praktijken op het gebied van circulaire economie in hun bedrijf. Deze voordelen variëren afhankelijk van de gekozen strategie, hoe circulair de bedrijfsprocessen zijn, de omgeving waarin het bedrijf opereert en de positie van de organisatie in de waardeketen. Er zijn echter 6 voordelen geïdentificeerd voor kmo's die technieken voor de circulaire economie omarmen, die illustreren waarom dit voordelig is voor kmo's, namelijk de volgende:

1. **Verminderde blootstelling aan stijgende en de volatiliteit van grondstofprijzen** - Niet-hernieuwbare schaarste van natuurlijke hulpbronnen zorgt ervoor dat prijzen en prijsvolatiliteit stijgen, wat op zijn beurt de kosten van grondstoffen voor bedrijven opdrijft. Bedrijven kunnen minder materiaal gebruiken om goederen te produceren en aan de eisen van klanten te voldoen door strategieën en praktijken voor de circulaire economie te implementeren. Door dit te doen, verminderen bedrijven hun kwetsbaarheid voor het risico van stijgende en volatiele grondstofprijzen.
1. **Circulair denken stimuleert innovatie** - Bedrijven worden geïnspireerd om hun hulpbronnenefficiëntie te verbeteren door het concept van de circulaire economie. Het biedt een frisse kijk op de bedrijfsstrategie en de dagelijkse gang van zaken van een

bedrijf operaties. Dit perspectief kan leiden tot nieuwe gedachten en creativiteit stimuleren.

1. **Creëert een groen imago** - Meer mensen worden zich bewust van de milieu-impact van de items die ze gebruiken, waaronder consumenten, bedrijven en overheden. Als gevolg hiervan zijn ze bij het nemen van aankoopbeslissingen meer alert op duurzaamheid. Bedrijven kunnen de milieu-impact van hun producten verlagen en zich onderscheiden van de concurrentie door strategieën en praktijken voor de circulaire economie te implementeren.
2. **Opent nieuwe markten en groeimogelijkheden** - Circulaire oplossingen kunnen ook nieuwe markten/niches creëren.
3. **Verhoogde klantloyaliteit en stabielere inkomstenstromen** - Een nieuw bedrijfsmodel kan de overgang naar circulair gemakkelijker maken. Het aannemen van dergelijke bedrijfsmodellen heeft het voordeel dat het de loyaliteit van klanten verhoogt en meer consistente inkomstenstromen levert. Het nadeel van dergelijke modellen is dat ze doorgaans meer voorfinanciering nodig hebben.
4. **Milieuvoordelen** - Concepten en praktijken van de circulaire economie zijn voordelig voor zowel het bedrijfsleven als het milieu. Om meer circulair te worden, moeten bedrijven:
 1. Verminder hun gebruik van grondstoffen
 2. Hun energieverbruik verminderen en uitsluitend overschakelen op groene energie
 3. En bezuinigen op hun gebruik van zoet water.Daarom is het aannemen van een meer circulaire mindset een proactief middel om te voldoen aan toekomstige nalevingsverplichtingen.

Hoofdstuk 5 – Ondersteuning van kmo's in de circulaire economie

Er is een onderscheid tussen financiële en niet-financiële steun voor bedrijven. Terwijl niet-financiële hulp de vorm aanneemt van advies, training, coaching, lesgeven, het regelen van wedstrijden, het bieden van platforms om te communiceren en te inspireren, enz., Kan financiële steun de vorm aannemen van subsidies, subsidies en leningen. Naast financiële steun is niet-financiële steun essentieel voor kmo's bij de overgang naar een meer circulaire economie. Volgens onderzoek ontbreekt het kmo's vaak aan de interne middelen die ze nodig hebben om obstakels in het eco-innovatieproces te overwinnen. Als gevolg hiervan hebben ze vaak hulp nodig van intermediaire organisaties zoals incubators, universiteiten en organisaties voor bedrijfsontwikkeling.

Hoofdstuk 5.1 Waarom mkb'ers ondersteunen op hun weg naar circulair?

Volgens een onderzoek aan de Universiteit van Uppsala over het ondersteunen van kmo's in de overgang naar de circulaire economie, hebben kmo's ondersteuning nodig tijdens hun transitie, zodat het hen zal helpen op het goede spoor te blijven. Ondersteuning helpt hen ook om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen van de omringende wereld (d.w.z. de nieuwste trends, wetten, initiatieven, enz.). Uit onderzoek uit hetzelfde onderzoek blijkt ook dat ideeën en nieuwe samenwerkingen naar voren komen tijdens gesprekken tussen verschillende partijen en bedrijven. Last but not least, met het platform om te netwerken, laat het kmo's begrijpen hoe ze het kunnen relateren aan hun eigen bedrijf en hoe ze het kunnen gebruiken om betere en slimmere zakelijke deals te sluiten. Het laatste punt is vooral belangrijk omdat normale ondersteunende instanties de neiging hebben om een one size fits all-oplossing aan kmo's te geven en het voor kmo's moeilijk maakt om deze oplossing op hun bedrijf toe te passen.

Met het Circulair MKB Scan en leerplatform kunt u als ondersteunend orgaan mkb'ers helpen bepalen waar ze zich in hun transitie bevinden door middel van onze zelfscan en hen door het platform en de aangeleverde leermaterialen begeleiden om hun reis te starten of voort te zetten. Het CSS-team heeft 4 resultaten samengesteld om u te ondersteunen.

Een vaardigheids- en competentiekader met betrekking tot meer circulaire bedrijfsstrategieën - Dit document identificeert de verschillende beste praktijken en methodologieën in elk partnerland. Het wordt ook gevolgd door een enquête en focusgroep om meer diepgaande antwoorden te krijgen als basis voor de online zelfscan.

Een digitale zelfscan voor kmo's om de mate van circulariteit in huidige processen te beoordelen - De zelfscan is een online tool voor kmo's om hun huidige niveaus van circulariteit te beoordelen en verwijst door naar meerdere tools, strategieën en verbindingen om een meer circulaire aanpak toe te passen in hun huidige bedrijfsmodellen. Dat is het ook

Leerpakketten over circulaire bedrijfsprocessen en een online platform - Het platform geeft mkb'ers toegang tot talloze verhalen, leermaterialen, interviews en nog veel meer om hen te helpen geïnspireerd te raken en

Implementatiegidsen voor belanghebbenden - Als belanghebbenden die geïnteresseerd zijn in het helpen van kmo's om meer circulair te zijn, zijn deze gidsen gemaakt om u te helpen de kmo's te ondersteunen bij hun inspanningen om meer circulair te worden.

Hoofdstuk 5.2 Sensibilisering

De CSS-zelfscan en het platform kunnen door alle drie de soorten doelgroepen worden gebruikt om mkb'ers bewust te maken van de noodzaak van circulariteit en de voordelen die het biedt.

Door de zelfscan en het platform te promoten, kunnen deze groepen kmo's aanmoedigen om hun huidige niveau van circulariteit te beoordelen en manieren te verkennen om meer circulair te worden.

1. **Begeleiding en ondersteuning bieden:** het platform biedt toegang tot verschillende waardevolle verbindingen in het relevante werkveld of de relevante regio, die door innovatiehubs en bedrijfsverenigingen kunnen worden gebruikt om kmo's te ondersteunen en hen te begeleiden in hun circulaire trajecten. Deze verbindingen kunnen kmo's advies, ondersteuning en diensten bieden om hen te helpen meer circulair te worden.
2. **Inspireren en motiveren:** Het platform bevat ook inspirerende verhalen en duidelijke voorbeelden van andere bedrijven die met succes circulaire praktijken hebben geïmplementeerd. Innovatiehubs en bedrijfsverenigingen kunnen deze verhalen gebruiken om kmo's te inspireren en te motiveren om circulaire praktijken in hun eigen bedrijf toe te passen.
3. **Training en opleiding aanbieden:** Innovatiehubs en bedrijfsverenigingen kunnen de CSS-zelfscan en het lesmateriaal gebruiken om kmo's training en onderwijs te geven over circulaire praktijken. Door workshops en trainingen aan te bieden, kunnen deze groepen kmo's helpen om de vaardigheden en competenties te ontwikkelen die nodig zijn om meer circulair en duurzaam te worden.

Hoofdstuk 6 – Slotopmerkingen

Zoals je kon zien, is dit waar we deze gids op hebben gebouwd. Wij adviseren u om de veranderingen door te voeren die het programma Circulaire MKB Scan kan brengen voor de mkb'ers die bezig zijn om hun bedrijf meer circulair te maken. Zorg ervoor dat je er bent om te helpen wanneer er vragen rijzen, wees er wanneer ondersteuning nodig is van de kant van de besluitvormers, wees er en handel terwijl ze denken dat ze een struikelblok tegenkomen.

